

Annelou van Noort & Joëlla Opraus

Later word ik rijk

Hoe je je kind leert
omgaan met geld,
van peuter tot twintiger

Lannoo

www.moneyrebels.nl

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

VORMGEVING: Studio Lannoo (Nele Reyniers)

OMSLAGONTWERP: Julie Vangeel

REDACTIE: Sofie Rycken

AUTEURSFOTO: Emma van der Schelde

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2024, Annelou van Noort en Joëlla Opraus

ISBN 978 94 014 9816 6 | D/2024/45/202 | NUR 854

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

VOORWOORD 7

WIE ZIJN WIJ? 10

INLEIDING 13

Je kind wil rijk worden (en jij eigenlijk ook wel)

HOOFDSTUK 1 19

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met financiële opvoeding (maar te laat is het nooit)

HOOFDSTUK 2 63

Jij bent de beste persoon om je kind over geld te leren (ook als je er zelf niet al te goed in bent)

HOOFDSTUK 3 123

Goed leren omgaan met geld begint met een gesprek (en niet met zakgeld)

HOOFDSTUK 4 187

Sparen is een skill die je kind kan oefenen (en schulden maken kun je helpen te voorkomen)

HOOFDSTUK 5 239

Je kunt op veel manieren werken voor je geld
(en investeren in je kind brengt altijd iets op)

HOOFDSTUK 6 305

Geldebewuste kinderen worden rijke volwassenen
(die genieten van het leven)

NAWOORD 319

Sparen is een skill die je kind kan oefenen (en schulden maken kun je helpen te voorkomen)

Sparen. Het woord alleen al roept bij sommigen onder ons een bepaalde zwaarte op, het gevoel van verplichting, de herinnering aan wat je eigenlijk had moeten doen (volgens jezelf) maar niet gedaan hebt. Het goede nieuws is dat dit niet de boodschap is van dit hoofdstuk. En misschien kun je die zware last tijdens het lezen ook wel van je schouders af krijgen, dat zou een mooie bonus zijn. Als tweede tackelen we hier het topic 'schulden', nog zo'n woord dat mensen doet huiveren. We vertellen je hoe je ze kunt voorkomen en, als je er onverhoopt toch mee te maken hebt, kunt oplossen.

INHOUD

Wat betekent sparen voor jou?	189
Wanneer begin je met sparen?	193
Hoeveel moet je kind sparen?	194
Sparen voor je kind voor later?	202
Tips per leeftijd: sparen	204
Rijk worden is...	
een leven zonder schulden?	212
De valkuilen van online shoppen?	218
Eerste hulp bij schulden?	228
Tips per leeftijd: schulden	231

Hoeveel moet je kind sparen?

Welk bedrag moet je kind sparen?

Er is niet echt een bedrag vast te stellen dat je kind zou moeten sparen. Het gaat hier vooral nog om de oefening, niet om de hoogte van het bedrag. Wat je zou kunnen doen, is je kinderen zelf laten kiezen aan de hand van de hoogte van hun spaardoel en de termijn waarbinnen ze dat doel willen halen. Je zou ze ook zelf een vast bedrag of percentage kunnen laten kiezen dat zij reëel of passend vinden. Zoek hierin ook vooral het gesprek met elkaar. Voor jonge kinderen kan dit nog een heel moeilijk besluit zijn. Het kan dan helpen als jij hierin de bedragen vaststelt; dat geeft vaak veel rust en duidelijkheid.

Spaardoelen bepalen

Net als bij diëten (ik wil er 5 kilo vanaf), hardlopen (ik wil 5 kilometer kunnen rennen) en reizen (we willen in juli komend jaar weer naar onze favoriete camping in Frankrijk), helpt het ook om te sparen met een doel. Sparen om te sparen is niet voor veel mensen weggelegd. En dat is misschien maar goed ook, want je *mag* je geld een doel meegeven.

Als volwassene heb je natuurlijk meerdere spaardoelen, zoals een potje voor onvoorziene omstandigheden, misschien voor de kinderen, een reis of een verhuizing. Hopelijk heb je hier online potjes

voor aangemaakt en heb je elke maand de mogelijkheid om hier automatisch geld naar over te maken, zodat je je doelen ook haalt.

Voor je kinderen werkt het eigenlijk vrijwel hetzelfde. Ook al begint het in hun jonge jaren natuurlijk vrij makkelijk, omdat ze dan alleen maar hoeven te sparen voor dingen die ze leuk vinden zoals een spelcomputer, pop of skateboard. Maar naarmate ze ouder worden, wordt het tijd om hun spaargame naar een hoger niveau te tillen. Dan praten we over spaardoelen voor de toekomst. Deze spaardoelen zijn niet alleen een kwestie van ‘willen hebben’, maar ook van ‘nodig hebben’. En hier is jouw rol als ouder een belangrijke factor. Want wat ga jij voor je kind betalen en vooral: wat niet? Neem bijvoorbeeld de studiekosten. Ga jij bijdragen aan de studie van je kind? En zo ja, vallen schoolboeken daar dan ook onder, of de kosten voor een buitenlandse stage? Als ouder heb je hierin jouw eigen keuzes en prioriteiten en dat is prima. Maar het is wel belangrijk dat je kind die kent. Zo kan het tijdig beginnen te sparen voor deze grotere bedragen, die vaak een langere spaarperiode vereisen. Door op tijd te bespreken wat jij als ouder zult betalen – en wat niet – bied je je kind een duidelijk financieel kader. Zo kan het gericht sparen en op tijd spaarpotjes aanmaken.

Open voor je kind een eigen spaarrekening. Dus niet de rekening waar jij op spaart, maar echt een aparte spaarrekening die gekoppeld is aan de betaalrekening van je kind. Dit helpt enorm bij het overzicht houden en het bereiken van spaardoelen.

Waarom? Stel je voor dat jij alleen een betaalrekening hebt. En je moet onthouden dat je geld nodig hebt voor de boodschappen van morgen, de verjaardagscadeaus voor volgende maand, vervanging van je mobiel volgend jaar, de zomervakantie, studie van de kinderen, aanschaf van zonnepanelen en ook nog iets voor je pensioen.

Waarschijnlijk ben je na het lezen van deze zin al moe geworden. Stel je voor dat je dit allemaal moet onthouden terwijl het saldo van je betaalrekening ook continu verandert. Heel eerlijk, zelfs voor de rekenwonders onder ons is dit is superonhandig. Dus open die spaarrekening voor je kind. Check het vooraf, maar in 99 procent van de gevallen zijn hier geen kosten aan verbonden.

Spaardoelen bereiken

Een spaardoel bepalen is één ding, maar toewerken naar zo'n spaardoel is toch vaak andere koek. We geven je graag enkele tips om je kind op weg te helpen:

1. **Maak het concreet**

Het is mooi om van een spaardoel te dromen natuurlijk. Je droomt over een Playstation en hoe je samen met je vrienden die ene toffe game speelt. Je spaart voor een skelter en je ziet jezelf al racen door de straten. Je spaart voor het Lego-huis en kan niet wachten om te gaan bouwen. Je wilt sparen voor een festivalkaartje en hebt nu al zin om te dansen. Je wilt sparen voor een vriendenvakantie en hebt al plezier in alle voorbereidingen.

Dat is een mooie eerste stap. De volgende stap is dan om uit te zoeken hoeveel deze droom kost. Hoeveel geld is er nodig om dit doel te bereiken? En hoeveel geld heb je al? Je weet dan samen hoeveel er nog gespaard moet worden.

2. **Kijk ook naar de kosten van het spaardoel**

Wanneer kinderen jong zijn, zijn hun spaardoelen vaak bescheiden: een nieuwe knuffel of dat ene stuk speelgoed dat ze zo graag willen. Maar naarmate ze ouder worden nemen hun wensen, en de kosten daarvan, aanzienlijk toe. De prijskaartjes vertonen indrukwekkende bedragen. Of het nu gaat om die nieuwste smartphone,

een vakantie met vrienden of misschien wel een eigen scooter, deze spaardoelen kunnen oplopen tot honderden of zelfs duizenden euro's.

Waar het vaak aan ontbreekt bij jongeren, is inzicht in de bijkomende kosten. Die fonkelnieuwe scooter komt bijvoorbeeld niet alleen met een aanschafprijs. Verzekering, onderhoud en benzine zijn kostenposten die ze vaak over het hoofd zien. En die vakantie? Dat is meer dan enkel het vervoer en de accommodatie. Wat te denken van dagelijkse maaltijden, verzekeringen en de kosten van alle leuke activiteiten? Je mag bij de spaardoelen dus rustig vragen 'heb je nagedacht over alle kosten?' of 'kan ik je helpen met het maken van een kostenplaatje?' maar probeer niet in de goedbedoelde valkuil te trappen het zelf uit te zoeken en te regelen. Alweer zo'n mooie les voor zowel jou als je kind.

3. **Maak het in- en overzichtelijk**

Als je het spaardoel eenmaal goed concreet hebt, je weet wat het is, wat de kosten en ook de bijkomende kosten zijn, kun je het in- en overzichtelijk maken. Een paar tips:

→ **Maak het visueel**

Voor jonge kinderen helpt het om het spaardoel visueel te maken. Download op moneyrebels.nl bijvoorbeeld online een spaarmeter of print een plaatje van het spaardoel uit. Zo worden ze er steeds aan herinnerd en hebben ze het gevoel dat het doel steeds dichterbij komt.

Het helpt ook altijd om vooraf een schatting te maken, op basis van het zakgeld en een beetje verjaardagsgeld, wanneer dat doel ongeveer gehaald kan worden en dat dan te koppelen aan een moment dat ze kennen. Denk maar aan de zomervakantie, als papa jarig is, kerst, dat soort herkenbare momenten. Dat hebben kinderen nodig om gemotiveerd te blijven. En het leverde bij ons thuis soms zelfs wat extra klusmotivatie op.

→ **Maak verschillende potjes**

Bij verschillende potjes denken we vaak aan de fysieke spaarpotten. En dat werkt al vele jaren heel goed. Maar goed, onze kinderen zullen vooral digitaal bankieren en ook daarbij kun je verschillende spaarpotten aanmaken. Je doet dit in de vorm van verschillende spaarrekeningen, voor ieder doel een andere rekening. En bij veel banken kun je die rekening dan ook de naam van jouw spaardoel meegeven en zelfs een plaatje. Dat helpt extra bij de duidelijkheid en de motivatie.

Als de verwachtingen van de generatiespecialisten uitkomen, vinden wij een generatie op die vrijgevigheid weer heel belangrijk gaat vinden en graag een oplossing biedt voor de wereldproblemen. Ik zie bij mijn zoon bijvoorbeeld dat hij hart heeft voor mensen die dakloos zijn en voor gezinnen in armoede. Een van de spaarpotten is een weggeefpot, waar 10% van zijn zakgeld naartoe gaat. En dat potje kan hij vrijelijk en met blijdschap weggeven, zonder dat het zijn spaardoel remt of dat hij niets meer aan zichzelf uitgeeft. En dat heeft afgelopen winter een mooie doos vol warme mutsen opgeleverd voor dak- en thuislozen in onze omgeving. — JOËLLA

→ **Stel je spaaractie automatisch in**

Lang leve de technologie, want de bedragen die je maandelijks wilt sparen, kun je gewoon automatisch instellen in de app van je bank. Dan verdwijnt het geld op de ingestelde data automatisch van je betaalrekening en kun je het mooi niet meer uitgeven. O ja, en voor je kind geldt dus hetzelfde.

Ik ben megafan van onlinespaarpotjes en automatisch sparen. Met vriendinnen spaarden we voor onze deelname aan een hardlooptwedstrijd in Praag. Vanwege de lockdown kon deze wedstrijd niet doorgaan, maar we spaarden wel gewoon verder. Hierdoor hadden we uiteindelijk voldoende geld voor een fantastische reis naar IJsland. Hoewel de reis behoorlijk prijzig was, was dankzij ons jarenlange maandelijks sparen een extra persoonlijke bijdrage van slechts 25 euro voldoende voor de hele reis. — ANNELOU

Wat als je kind geen spaardoel heeft?

Nu je weet hoe motiverend het kan zijn om een spaardoel te hebben, is het even zoeken als jouw kind er echt geen heeft. Ervaring leert dat dat spaardoel bij jonge kinderen in veel gevallen ineens spontaan verdwenen is, omdat ze allemaal dingen graag *nu* willen. Dat was hier in ieder geval de casus. Maar als je echt doorvraagt en onthoudt wat ze allemaal vertellen in de gesprekken over wat hun dromen zijn, wat ze graag willen, zul je zien dat daar meestal wel een spaardoel uit tevoorschijn komt. Is het er nog altijd niet? Dan is het misschien leuk om de volgende samen-sparen-challenge eens op te pakken.

Wat als je kind ab-so-luut niet wil sparen?

Ja, die heb je er ook bij hoor. Het is lang niet altijd zo dat je kind staat te trappelen om het geld naar zijn of haar spaarrekening over te maken. Er zijn drie dingen om te onthouden:

1. Het spaardoel hebben ze zelf gekozen. Als ze niet sparen, duurt het langer voor ze iets kunnen kopen. Maak het inzichtelijk voor hen.
2. Afhankelijk van jouw opvoeding, kan sparen ook gewoon een regel zijn.

Bij ons is het gewoon een afspraak in het zakgeldcontract. Dit is hoe we het doen. In mijn beleving heeft niemand zin om nu te sparen en niet uit te geven, dus zul je er een gewoonte van moeten maken. Een vaste regel die ze later ook voort kunnen zetten. Maar ik denk ook dat dit past bij mijn jongens. Ik ken ook iemand die zijn kinderen daarin helemaal vrij laat en bij wie de kinderen daar zelf voor kiezen (en dat ook volhouden). Wat mij betreft is dat natuurlijk super, maar ik merkte aan mijn jongens dat juist de duidelijkheid hun rust gaf. Niet elke week keuzes hoeven maken, maar gewoon weten welk bedrag naar welk potje gaat en van de rest dan genieten en uitgeven aan wat je maar wilt. Zo zie je maar, jij kent je kind als ouder gewoon het best en kunt daar goed bij aansluiten. — JOËLLA

3. Afhankelijk van je kind kan dit ook een belangrijk avontuur zijn. Gewoon loslaten, dan merken ze vanzelf dat het bereiken van het spaardoel wel heel lang duurt.

Samen sparen?

Wat ook leuk kan zijn om weer een beetje lol in het sparen te krijgen (ook zelf), is om een gezamenlijke spaarpot te maken waarin jullie sparen voor iets wat jullie leuk vinden om met elkaar te doen. Misschien naar een pretpark, uit eten gaan of een leuk weekendje weg. Behalve het feit dat de uiteindelijke beloning leuk is, zitten er ook een aantal andere lessen in dit familie-avontuur:

- Voorpret kan ook al leuk zijn. Niet alles hoeft gelijk te gebeuren.
- Wachten loont.
- Iedereen kan wat bijdragen, of je nu veel hebt of weinig.
- Sparen is niet alleen maar saai, het helpt ook om ergens uiteindelijk van te genieten.

Wij hebben altijd een fysieke familiespaarpot gehad. Verkochten we spullen op de rommelmarkt of online? Dan ging de opbrengst in deze pot. Vonden de kinderen muntjes op straat of ik iets in de broekzakken bij de was? Alles verdween in de pot. En op het moment dat ik dacht nu heeft het gezin even een opkikker nodig, draaiden we de pot om. Afhankelijk van het bedrag werd het een ijsje, een gezelschapsspel of een bioscoopbezoek. — ANNELOU

Tips per leeftijd: sparen

4-8 JAAR

- ☑ **JE KIND WEET WAT SPAREN BETEKENT** – Sparen is meer dan alleen geld opzijzetten; het is een belangrijke vaardigheid. Begin met een eenvoudige uitleg: sparen betekent niet meteen alles uitgeven, maar soms wachten en geld bewaren voor iets speciaals.
- ☑ **JE KIND KAN EEN KLEIN SPAARDOEL HALEN** – Begin met een spaardoel dat binnen een paar weekjes zakgeld haalbaar is. Zo houden ze de spirit erin en krijgen ze een dikke glimlach als het lukt. Doel bereikt? Top! Maak het volgende doel dan een tikkeltje uitdagender.
- ☑ **JE KIND GEBRUIKT DRIE (ONLINE)SPAARPOTTEN** – Een uitgeefpot, een spaarpot en een geefpot. Zo leert je kind op een leuke manier hoe je geld verdeelt, keuzes maakt en overzicht houdt. Geef elk doel zijn eigen pot.

Spaarpotten zijn er in alle soorten, maar wat écht werkt? Een glazen jampot! Zo kunnen kinderen hun spaargeld letterlijk zien groeien. Even omspoelen, een tof etiket erop plakken en tadaa, je hebt een spaarpot!

- ☑ **JULLIE HEBBEN EEN FAMILIESPAARPOT** – Samen sparen versterkt het gevoel van teamwerk. Het is een geweldige manier om samen de handen uit de mouwen te steken. Of dat nu is voor ijsjes met discodip, een nieuw gezelschapsspel, of een donatie aan een goed doel. Door samen aan de slag te gaan, leren kinderen over samenwerking en dat alle kleine beetjes samen, meer wordt.

- ☑ **JE KIND WEET OF HET MOET SPAREN** – Sparen wordt heel vaak als logisch gezien, maar is dat ook duidelijk bij je kind? Start je met zakgeld, klusjesgeld of mag er geld worden gevraagd voor de verjaardag? Geef aan hoeveel of welk deel bedoeld is voor de spaarpot.

ACTIE! Geld heeft veel overeenkomsten met de natuur. Kijk maar naar het groeien van een plant. In eerste instantie zie je nog niets terwijl er onder de grond wel van alles gebeurt. Met genoeg aandacht en verzorging kun je uiteindelijk genieten van een mooie plant waar je zelf de vruchten van kunt plukken. Ga samen iets zaaien en zie hoe het groeit. Kies voor de eerste keer zaaien wel voor een snelgroeiende plant want twee maanden naar de grond staren is bijzonder frustrerend.

9-11 JAAR

- ☑ **JE KIND HEEFT EEN SPAARDOEL** – Of je nu een superspaarder in huis hebt of een mega-uitgever, een specifiek spaardoel bepalen heeft voor allebei voordelen. De superspaarder kan hulp gebruiken bij het leren uitgeven en de mega-uitgever kan wel wat positieve spaarervaring gebruiken. Spreek een spaardoel af, beslis hoeveel geld iedere week opzij wordt gezet en ga het product bewust kopen zodra het spaarbedrag is gehaald.
- ☑ **JE KIND KAN SPAARTIJD UITREKENEN** – Spaartijd uitrekenen helpt kinderen te begrijpen hoeveel weken ze nog moeten sparen om hun doel te bereiken. Zo hebben ze een concreet overzicht: ‘Nog drie weken te gaan.’ Bovendien laat spaartijd zien hoe de duur van het sparen zich verhoudt tot de waarde van een item. Snel iets bereiken na twee weken voelt anders dan een doel na vijftien weken behalen.

Tijdens een workshop spreek ik een moeder. Haar dochter van 10 had gespaard voor een laptop. Met verjaardagsgeld en extra klusjes bij oma was het haar gelukt! De twist? De moeder wilde eigenlijk niet dat ze een laptop kocht vanwege schermtijd-issues. Dus in plaats van een dikke pluim voor haar doorzettingsvermogen volgde er een 'nee'. Dat viel natuurlijk totaal niet in goede aarde. De moeder zocht bij mij bevestiging dat haar dochter haar nee moest accepteren ('want die jeugd van tegenwoordig'). Helaas moest ik haar teleurstellen. Bepaal vooraf je kader, wees helder in de afspraken zodat je je kind een compliment kunt geven als een spaardoel is gehaald. Dus ook als dit spaardoel niet in jouw top 3 staat. — ANNELOU

ACTIE! Spaartijdformule: stel je zoon spaart voor een voetbal van 25 euro. Hij wil 2,50 euro per week sparen voor dit spaardoel. De spaartijd wordt dan $25 \text{ euro} / 2,50 \text{ euro} = 10$ weken spaartijd.

- ☑ **JE KIND KENT HET VERSCHIL TUSSEN EEN BETAAL- EN EEN SPAARREKENING** – Wij zijn hier grote voorstander van. Open voor je kind een betaal- én een eigen spaarrekening. Dan bedoelen we niet de spaarrekening waarop jij voor hem of haar spaart, maar echt een eigen spaarrekening voor je kind. Twee aparte rekeningen helpen je kind om overzicht te houden. Als alles op één rekening staat, wordt het lastig om te onthouden welk gedeelte waarvoor bedoeld is. Wat is uitgeefgeld en wat moet je bewaren voor spaardoelen? Door geld te splitsen over twee rekeningen, houdt je kind overzicht. En, maar daar komen we later op terug, geld op een spaarrekening is beter beschermd tegen boeven.
- ☑ **JE KIND WEET HOE RIJK HET IS** – Maak er een gewoonte van om eens in de zoveel tijd geld te tellen. Zowel het contante geld in de spaarpot, als het geld op de bankrekening. Zo leren kinderen dat zowel

contant als digitaal geld waarde heeft. Kijk meteen of het nodig is om geld over te schrijven naar de betaalrekening.

Er zijn steeds minder bankfilialen waar je contant geld kunt storten. In de praktijk betekent dit vaak dat ouders het contante geld overnemen en geld overboeken. Dat werkt prima, maar doe het wel bewust. Zodat je kind echt ziet en voelt dat contant geld digitaal geld wordt. Laat zien hoe jij geld overschrijft en bekijk op de bankapp van je kind dat het saldo verandert.

Betrapt! Hoewel we steeds minder contant geld op zak hebben, kan het soms handig zijn voor bijvoorbeeld de collectant of als de kinderen zelf boodschappen doen. Maar... even tussen ons... soms lenen we stiekem uit de spaarpot van de kinderen, toch? Laten we dit proberen te vermijden. Tuurlijk, meestal betalen we het wel netjes terug, maar het kan bij kinderen toch wat vertrouwen schaden. Een spaarpot zou tenslotte een veilig plekje moeten zijn. Heb je echt contant geld nodig? Vraag dan even of je mag 'lenen' en zorg dat je het snel weer teruglegt.

12-14 JAAR

- ☑ **JE KIND WEET DAT SPAREN EEN UITDAGING IS** – Het brein van kinderen zit nog in de groeifase. Lange termijn en planning? Dat leren ze pas later. Wat je wél kunt verwachten, is dat je kind ontdekt dat sparen tijd kost. Met grote spaardoelen, tal van verleidingen en beperkte bronnen van inkomsten, is dat al een prima les op zich.
- ☑ **JE KIND WEET WAAROM HET VERSTANDIG IS OM TE SPAREN** – Sparen, het is niet zomaar een 'saai grotemensending'. Als je kind nu leert sparen, snapt het straks de magie van geduld en het plezier van beloningen die je zelf hebt verdiend. Het is meer dan alleen munten opzijleggen, het is begrijpen dat wat je vandaag bewaart, je morgen verder kan helpen.

ACTIE! SPAARCHALLENGE!

Daag je kinderen uit om een hele week géén geld of een vast bedrag uit te geven. En doe vooral zelf ook mee. Bedenk een leuke ‘rente’ als beloning aan het eind van die week. Misschien een beetje extra zakgeld, of een kleine verrassing waar ze blij van worden. Aan het eind van de week kletsen jullie bij. Hoe ging het? Was het moeilijk? Zijn er momenten geweest waarop het moeilijk was om vol te houden? Superleerzaam. Voor jullie allebei.

- ☑ **JE KIND HEEFT ONLINESPAARPOTTEN AANGEMAAKT** – De overstap van contant geld naar digitaal geld is nu echt gemaakt. Leer je kind onlinespaarpotten aan te maken. Hoe klein het doel ook is. Dit ‘verdelen’ zorgt voor overzicht en uiteindelijk ook voor rust. Je weet waar je staat en waar je naartoe wilt. Plan twee momenten per jaar waarop jullie specifiek naar de spaardoelen kijken. Kloppen ze nog of wil je iets veranderen? Welk spaardoel heeft de hoogste prioriteit? Welke keuze kun je maken om een spaardoel sneller te laten groeien?

Mijn ouders? Superspaarders! Dus ja, die spaargenen zitten er goed in bij mij. Maar als ik iets voor mezelf wil kopen dan slaat vaak de twijfel toe. ‘Is dit het wel waard? Heb ik het echt nodig?’ Daarom werk ik met onlinespaarpotjes. Ik heb bijvoorbeeld een apart ‘boekenpotje’ zodat ik zonder schuldgevoel mijn favoriete boeken kan kopen. Al moet dit potje nu eigenlijk even op slot, omdat de stapel ongelezen boeken te hoog wordt. — ANNELOU

15-17 JAAR

- ☑ **JE KIND HEEFT REALISTISCHE DOELEN** – Realistisch sparen is méér dan alleen het einddoel voor ogen hebben. Droomt je kind van een vakantie? Vergeet dan niet de kosten voor het vervoer, het eten, het uitgaan en alle activiteiten mee te nemen. Staat een scooter op de spaarlijst? Denk aan verzekering, brandstof en onderhoud. Zet alle kosten op een rij en rond het bedrag bij voorkeur af naar boven. Niets zo vervelend als denken dat je een spaardoel hebt bereikt en in de praktijk toch te weinig hebben.
- ☑ **JE KIND WEET WAAR HET ZELF VOOR MOET SPAREN** – Naast ‘willen hebben’ zijn er ook spaarpotjes voor ‘nodig hebben’. Want wat ga jij voor je kind betalen en vooral: wat niet? Wie betaalt bij de studie bijvoorbeeld het collegegeld, de schoolboeken en de lesmaterialen? Als je kind weet wie wat betaalt, weet het ook waarvoor het zelf moet sparen en kan hier dan op tijd rekening mee houden.

Leer je kind om direct aan het begin van de maand een deel van het salaris van het bijbaantje opzij te zetten. Niet wachten tot het eind van de maand om te zien wat er over is, want we weten allemaal dat er dan vaak weinig overblijft! Kies voor een vast bedrag of percentage dat elke week of maand wordt gespaard. Maak gebruik van automatische overboekingen om het zo makkelijk mogelijk te maken. We dagen je uit om deze tip ook voor jezelf door te voeren. Sparen gaat dan echt makkelijker, geloof ons.

18-20 JAAR

- ☑ **JE KIND KENT ALLE *ins* EN *outs* VAN ZIJN OF HAAR SPAARREKENING** – Nu je kind achttien jaar is, is het tijd om de spaarrekening onder de loep te nemen. Betaal je bijvoorbeeld maandelijks kosten? Welke banken geven gunstige rentes? Levert het iets op als je overstapt? Vergelijk verschillende banken. Het lijkt misschien ingewikkeld maar overstappen naar een andere bank kan prima. Veel banken bieden een eenvoudige overstapservice.

Via bankwijzer kun je checken op welke thema's de banken in Nederland en België het best scoren.

- ☑ **JE KIND GENIET VAN HET BEHALEN VAN DE SPAARDOELEN** – Hoewel je kind wettelijk volwassen is, is zijn of haar brein nog steeds in ontwikkeling. Het behalen van een spaardoel is nog altijd een grote mijlpaal. Vergeet daarom niet om je kind complimenten te blijven geven. Een eenvoudig compliment kan een wereld van verschil maken en zelfvertrouwen een boost geven.
- ☑ **JE KIND HEEFT 'NODIG HEBBEN'-SPAARPOTJES** – Naarmate je ouder wordt, verschuiven spaardoelen van 'leuk' naar 'noodzakelijk'. Op deze leeftijd is bijvoorbeeld een spaarpotje voor de eigen zorgbijdrage handig. Of wat denk je van uitzet en woning?

Wij doen geen vreugdedansje wanneer de wasmachine het begeeft, ondanks dat er een spaarpotje voor is. Weet je wat wel een beetje helpt? Geef je spaardoel een leuke naam. Noem je spaardoel voor onverwachte zorgkosten, bijvoorbeeld 'fit en gezond'. En het spaarpotje voor die nieuwe wasmachine? 'Met de hand wassen? Nee bedankt!' Een vleugje humor maakt sparen voor die minder leuke dingen net een tikje luchtiger.

- ☑ **JE KIND PAST HET SPAARBEDRAG AAN** – Salarisverhoging? Pas het spaarbedrag aan. Kies voor een percentage dat je standaard hanteert bij een salarisverhoging. Kies bijvoorbeeld voor 50/50. Krijg je nu 40 euro extra? Dan gaat er 20 euro in je uitgeefpot en 20 euro in je spaarpot. Elk bedrag telt. Door dit consequent te doen, blijven extraatjes niet onopgemerkt hangen in dagelijkse uitgaven. Want zonder een plan, wordt elk extra inkomen snel routine.

- ☑ **JE KIND KENT HET ‘RENTE-OVER-RENTE’-PRINCIPE** – Het rente-over-rentepincipe is als een groeiende sneeuwbal: je krijgt eerst rente over je spaargeld. Laat je die rente staan, dan verdien je het volgende jaar ook rente over dát bedrag. In het begin lijkt het verschil klein, maar op termijn kan dit effect je spaargeld flink laten groeien. Het rente-over-rentepincipe geldt ook bij schulden. Hier komen we later in dit hoofdstuk op terug.
- ☑ **JE KIND HEEFT EEN EIGEN SPAARSTEL** – Het behouden van overzicht over je spaardoelen is essentieel, maar hoe je dat doet is persoonlijk. Wat voor de een werkt, is voor de ander wellicht minder effectief. Laat als ouder zien hoe jij het overzicht behoudt. Of je nu zweert bij een Excel sheet, alle cijfertjes bijhoudt in Notion of liever creatief bezig bent met een poster waarop je vakjes inkleurt bij elke storting, het belangrijkste is dat het voor jou werkt. Kijk samen welk systeem het best bij jouw kind past.
- ☑ **JE KIND KENT SUCCESVOLLE SPAARVERHALEN** – Internet staat vol met verhalen van mensen die indrukwekkende inkomsten claimen. Maar hoge inkomsten of omzet zeggen niets over hoe gevuld de spaarrekening is. Kijk kritisch naar deze succesverhalen. Gelukkig zijn er ook betrouwbare bronnen die hun spaarervaringen en tips delen. Focus op deze verhalen: neem de tijd om ze te lezen of te beluisteren en leer van hun wijsheid en ervaringen. Het geeft praktische handvatten voor eigen spaardoelen.
- ☑ **JE KIND IS VOORBEREID OP SPAARUITDAGINGEN** – Het leven zit vol verrassingen en helaas zijn die niet allemaal positief. Daarom is het belangrijk dat je kind weet welke situaties spaargedrag beïnvloeden. Denk aan werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. Voorbereid zijn betekent niet dat je altijd een oplossing klaar hebt, maar wel dat je flexibel bent in het aanpassen van je inkomsten en uitgaven. Door hierover na te denken en een plan B te hebben, kun je stress voorkomen.